

CONFLICTUL CONJUGAL – FACTOR AL INSTABILITĂȚII CUPLULUI MARITAL

Lilia NACAI, asist. univ.,

Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte,
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Abstract: *The investigation reflects the theoretic-applicative study regarding the marital conflict as a factor of the instability of the marital couple. The marital conflict is imminent in the existence of any marital couple, having a dynamogenic and cathartic value. Essential for maintaining the stability of the couple being the ability to handle such situations. Partners who can not only speak in a direct and open manner in the first phase of its emergence, but also possess the conflict management skills will not accumulate unresolved problems and resentments.*

The experimental research of marital conflict, areas of agreement and disagreement in marriage and the degree of unhappiness attached to this conflict, as well as marital instability and especially the tendency for divorce of marital couples, are of interest.

Keywords: *marital conflict, marital instability, tendency for divorce of marital couples.*

Conflictul marital reprezintă o dimensiune extrem de importantă a vieții de cuplu, cel puțin din câteva rațiuni. Pe de-o parte, orice cuplu trece atât prin momente plăcute, fericite, cât și prin momente tensionate, conflictuale, astfel încât conflictul apare ca ceva natural, ca un aspect firesc al vieții relaționale și ca ceva inevitabil. Pe de altă parte, cu cât este mai profundă și mai intensă legătura emoțională între două persoane, cu cât acestea sunt mai dedicate și mai implicate în relație, cu atât crește probabilitatea apariției conflictului (idee confirmată de o serie de cercetări).

Un subiect de interes pentru investigațiile din domeniul psihologiei familiei este reprezentat de efectele produse de conflictul marital asupra membrilor familiei (și nu numai), mai exact, modul în care partenerii conjugali gestionează aceste cogniții, emoții și comportamente din timpul episoadelor tensionate are efecte directe și indirecte asupra calității relației de cuplu, asupra relației părinte – copil, a relației cu familia de origine, asupra eficacității la locul de muncă, asupra funcționalității / disfuncționalității familiei, stabilității / instabilității familiei, asupra ratei divorțurilor etc. Astfel, strategiile eficiente, constructive de abordare a conflictului au un rol important în construirea și reconstruirea unei legături intime, a unei relații de cuplu cu potențial de dezvoltare, de îmbunătățire, o legătură dinamică ce evoluează, iar gestionarea inefficientă a conflictelor tinde să ducă la instabilitatea, disoluția relației, la divorț. Conflictul poate fi privit ca experiență de viață, ca act de învățare în scopul dezvoltării personale și a propriei diade conjugale, aceasta fiind perspectiva centrală a lucrării de față.

Realitatea acestui fenomen își poate dezvălui motivațiile mai curând într-o analiză psihologică a relației dintre parteneri, însă stabilitatea relației și păstrarea intimității rezultă adesea din capacitatea celor doi de a rezolva conflictele spre satisfacția ambilor parteneri. Stabilitatea relației, intimitatea presupune nu neapărat absența conflictelor, ci mai ales maniera în care se gestionează conflictele inevitabile, ceea ce face ca relația să progreseze. [1], [4], [5], [6], [7]

Scopul cercetării îl constituie studiul aspectelor psihologice ale conflictului conjugal ce duc la instabilitate maritală și tendința spre divorț a cuplului marital.

În elaborarea *ipotezei* am plecat de la prezumția conform căreia dezacordul / conflictul între parteneri, referitor la principalele domenii ale vieții de familie și gradul înalt de nefericire atașat acestui conflict, sporește instabilitatea maritală și tendința spre divorț a cuplului marital.

În cercetarea noastră am investigat 10 cupluri maritale: 3 cupluri conjugale cu experiență de viață conjugală până la 3 ani; 3 cupluri cu experiența de viață conjugală până la 7 ani; 4 familii cu copiii de vârstă școlară.

Tabelul 1 reflectă informațiile colectate despre cuplurile conjugale care au participat la experimentul de constatare, reflectând cele mai semnificative date pentru cercetarea noastră – vârsta, experiența conjugală și stadiul vieții de familie, prezența/absența copiilor, etapa de vârstă a copiilor, după modelul propus de I. Mitrofan.

Tabelul 1. Date generale despre eșantionul de cercetare

Nr. d/o	Sex	Vârstă	Stadiul vieții de familie	Copil nou-născut	Copil de vârstă școlară
1.	B	21	Etapa de miere		
	F	19	Primii 2-3 ani de căsnicie		
2.	B	24	Etapa de miere		
	F	21			
3.	B	25	Etapa de miere	✓	
	F	23			
4.	B	30	Așezarea sentimentelor (3-7 ani căsnicie)	✓	
	F	28			
5.	B	35	Așezarea sentimentelor	✓	
	F	30			
6.	B	36	Așezarea sentimentelor		✓
	F	34			
7.	B	37	Familia și cariera (7-15 ani căsnicie)		✓
	F	34			
8.	B	43	Familia și cariera		✓
	F	40			
9.	B	47	Familia și cariera		✓
	F	43			
10.	B	43	Familia și cariera		✓

Pentru colectarea datelor au fost utilizate următoarele instrumente:

1. **Chestionarul Beier-Sternberg privind discordanța, *Beier-Sternberg Discord Questionnaire (DQ)*** [apud 3, p. 110]
2. **Testul Evaluarea instabilității maritale, *Marital Instability Index (MII)*** [apud 3, p. 229]
Chestionarul Beier-Sternberg privind discordanța (DQ)

DQ este un instrument de 10 itemi construit pentru măsurarea a două dimensiuni ale relației maritale: Discordia / conflictul și gradul de nefericire atașat acestui conflict. Itemii au fost selectați pe baza consultării literaturii de specialitate care prezenta aceste probleme ca fiind principalele surse ale conflictului marital. Fiecare subiect va scora, mai întâi, fiecare problemă în sensul gradului de conflict pe care îl generează în căsnicie, iar apoi va evalua în ce măsură acesta produce nefericire. Itemii sunt scorați individual.

Fiecare item este scorat separat pe o scală de 7 puncte în care scorurile înalte indică un conflict și o nefericire maritală mai mare. Itemii individuali pot fi adunați într-un scor total, dar semnificația scorului nu este clară. [3, p. 110]

Testul Evaluarea instabilității maritale (MII)

MII este un instrument de 14 itemi construit pentru a măsura instabilitatea maritală și, mai ales, tendința spre divorț. MII se bazează pe ideea că atât cognițiile, cât și comportamentele trebuie luate în considerare când se evaluează instabilitatea și potențialul pentru divorț al unui cuplu. MII este reprodus aici (ca partea 1) împreună cu o măsurătoare a altor câțiva factori de risc (partea 2) pe care practicianul o poate folosi pentru a mări acuratețea.

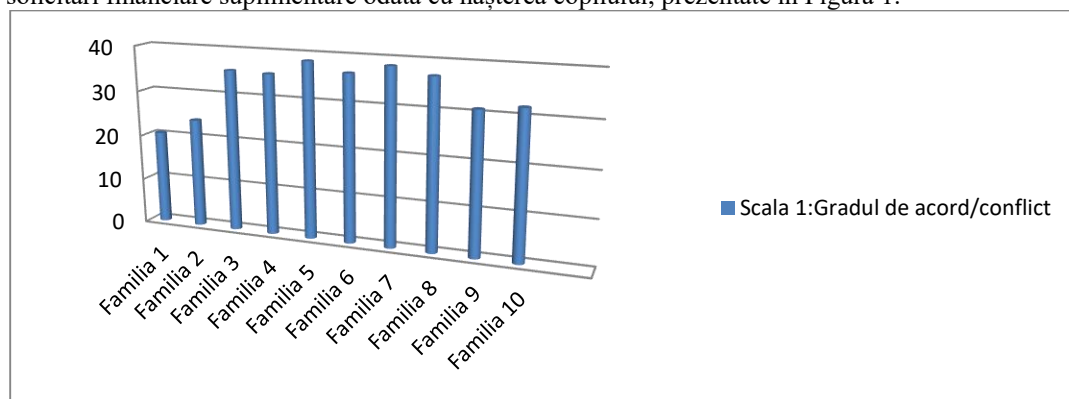
MII este ușor de scorat urmărind instrucțiunile din dreapta instrumentului. Numărul de răspunsuri „înclinații spre divorț” sunt însumate și înregistrate la sfârșitul instrumentului unde este prezentată figura „șansa divorțului”. [3, p. 103]

Administrarea **Chestionarului Beier-Sternberg privind discordanța (DQ)** ne-a permis să constatăm prezența conflictului conjugal, precum și ariile de acord și dezacord în căsnicia respondenților (SCALA 1: Gradul de acord). De asemenea, ne permite să identificăm cum resimt subiecții diferențele/dezacordurile, conflictele existente, prin SCALA 2: Rezultatele acordului/dezacordului. Cu cât este mai mare scorul, cu atât este mai mare dezacordul sau conflictul, iar cu cât este mai mic scorul, cu atât este mai mare acordul.

**Tabelul 2. Scor (media) obținut de respondenți la itemii
Chestionarului Beier-Sternberg privind discordanța, SCALA 1. Gradul de acord**

Nr. d/o	Sex	Vârsta	Stadiul vieții de familie	Scor	Scor, media
1.	B	21	Etapa de miere Primii 2-3 ani de căsnicie	20	20,5
	F	19		21	
2.	B	24	Etapa de miere	25	24
	F	21		23	
3.	B	25	Etapa de miere	36	35,5
	F	23		35	
4.	B	30	Așezarea sentimentelor (3-7 ani căsnicie)	37	35,3
	F	28		40	
5.	B	35	Așezarea sentimentelor	37	38,5
	F	30		38	
6.	B	36	Așezarea sentimentelor	36	36,5
	F	34		37	
7.	B	37	Familia și cariera (7-15 ani căsnicie)	38	38,5
	F	34		39	
8.	B	43	Familia și cariera	38	37
	F	40		36	
9.	B	47	Familia și cariera	30	31
	F	43		32	
10.	B	43	Familia și cariera	31	32
	F	41		33	

Cuplurile maritale cu stadiu de viață de familie de 2-3 ani se caracterizează printr-un grad de conflict mai jos în căsnicie generat de principalele surse de conflict conjugal (bani, copii, sex, grijă și dragoste, lucruri făcute împreună). Cuplul la etapa de miere, în mare măsură, își demonstrează afectivitatea / dragostea unul față de celălalt, timpul liber îl petrec împreună, au mulți prieteni, se văd frecvent cu aceștia, gestionează în comun bugetul familiei. Totuși, prezintă interes pentru cercetarea noastră *Familia 3*, care prezintă scor mai sus de mediu la SCALA 1: Gradul de acord/conflict. Din discuțiile cu partenerii conjugali am constatat că scorul înalt la itemul *Banii* este explicat prin venituri instabile, lipsa unui loc de muncă stabil, dependența de părinți și, nu în ultimul rând, prin solicitări financiare suplimentare odată cu nașterea copilului, prezentate în Figura 1.

**Fig. 1. Gradul de acord/dezacord/conflict în căsnicie obținut de respondenți la
Chestionarul Beier-Sternberg privind discordanța (DQ)**

Pe măsura creșterii experienței de viață în cadrul cuplului conjugal, putem observa modificări privind gradul conflictului conjugal. Astfel, două cupluri conjugale (aflate la etapa vieții de familie *Așezarea sentimentelor*, 3-7 ani căsnicie) demonstrează un grad sporit de manifestare a conflictului conjugal. Acest lucru, din spusele respondenților, în mare măsură, ține de modificările privind reali-

zarea rolurilor familiale survenite (rol de părinte), grijile asociate cu acest statut, diminuarea bugetului familial pe fundalul creșterii cheltuielilor ce țin de întreținerea copilului și achitarea facturilor pentru întreținere, condiții de trai (partenerii conjugali nu posedă un spațiu locativ propriu).

La etapa 3, *Familia și cariera* (7-15 ani stagiul vieții de familie), putem constata că cuplurile se caracterizează printr-o stabilitate relativă, dictată de experiența de viață pe care au dobândit-o, asimilarea cu succes a noilor responsabilități, scăderea evenimentelor frustrante ce țin de creșterea și dezvoltarea copilului. Cu toate acestea, cuplurile conjugale stau în față noilor provocări: solicitările sporite pe plan profesional, creșterea profesională, rutina în activitatea cotidiană, noi solicitări privind educarea copiilor (școlarizare, crize de vârstă la copii). Astfel, atestăm 2 cupluri conjugale caracterizate printr-un grad de conflict mai înalt în căsnicie. Rezultatele obținute sunt prezentate în Tabelul 1 și Figura 1.

Pe lângă faptul că **Chestionarul Beier-Sternberg privind discordanța (DQ)** măsoară conflictul marital, ariile de acord și dezacord în căsnicie, mai măsoară și rezultatele acordului /dezacordului, adică modul cum trăiește conflictul partenerii conjugali – fericire, nefericire sau indiferență (prezentate în Figura 2). Astfel, putem constata următoarele:

- Conflictele conjugale sunt trăite intens de parteneri, indiferent de etapa vieții de familie;
- Pentru fiecare etapă a vieții de familie atestăm domenii care generează mai frecvent conflicte conjugale: *etapa de miere* – asigurarea financiară precară, dependența financiară de părinți; *etapa așezarea sentimentelor* – realizarea rolurilor familiale survenite (rol de părinte), grijile asociate cu acest statut, diminuarea bugetului familial, condiții de trai; *etapa familia și cariera* – solicitări sporite pe plan profesional, creștere profesională, rutina în activitatea cotidiană, noi solicitări privind educarea copiilor (școlarizare, crize de vârstă la copii);
- Conflictul conjugal este iminent în existența oricărei familii, având o valoare dinamogenă și cathartică. În condițiile negestionării constructive, crește ca intensitate și frecvență și se transformă în conflict conjugal patogen;
- Din subiecții cercetați (10 cupluri conjugale), 4 cupluri conjugale sunt marcate de conflict marital, trăit intens de către parteneri, cu grad de nefericire atașat acestui conflict (acestea corespund familiilor cu nr. 3, 5, 7, 8).

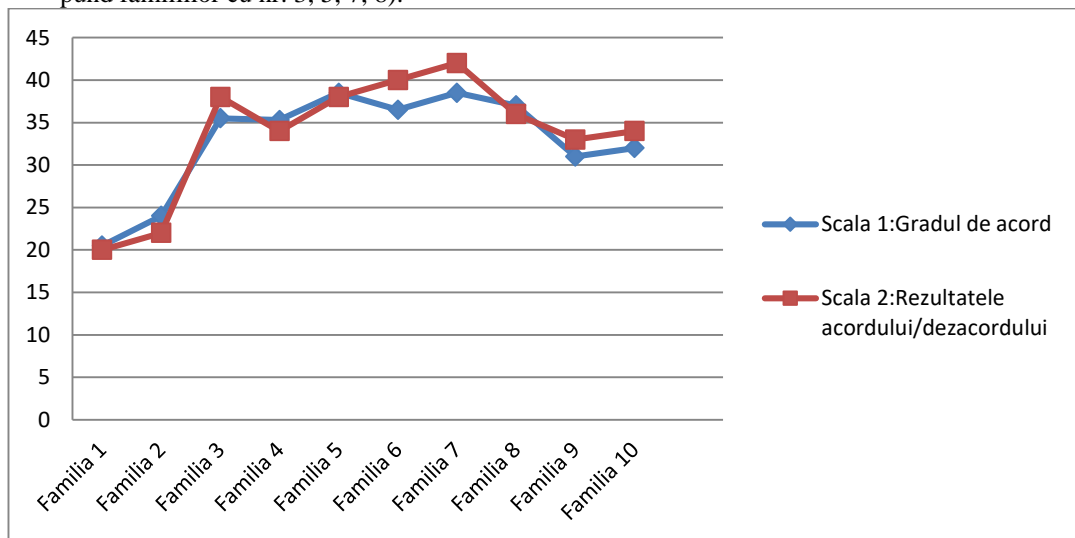

Fig. 2. Gradul de acord/dezacord și rezultatele acordului/dezacordului în căsnicie obținut de respondenți la **Chestionarul Beier-Sternberg privind discordanța (DQ)**

Testul Evaluarea instabilității maritale (MII) pune în evidență și măsoară instabilitatea maritală și mai ales tendința spre divorț. Respondenților li s-a propus să-și adreseze 14 întrebări, să răspundă la ele cu „Ocazional sau niciodată” sau „Des, foarte des”. Astfel, mai jos vom prezenta rezultatele obținute de partenerii conjugali. (Tabelul 3 și Figura 3).

Tabelul 3. Scorul înclinației spre divorț, șansele spre divorț obținut de respondenți la itemii Testului Evaluarea instabilității maritale (MII)

Nr. d/o	Sex	Vârsta	Scorul înclinației spre divorț	Șansele spre divorț
I.	B	21	0	22%
	F	19	0	22%
II.	B	24	0	22%
	F	21	1	22%
III.	B	25	3	26%
	F	23	4	26%
IV.	B	30	2	22%
	F	28	2	22%
V.	B	35	3	26%
	F	30	4	26%
VI.	B	36	2	22%
	F	34	1	22%
VII.	B	37	4	26%
	F	34	4	26%
VII.	B	43	3	26%
	F	40	3	26%
IX.	B	47	2	22%
	F	43	1	22%
X.	B	43	1	22%
	F	41	1	22%

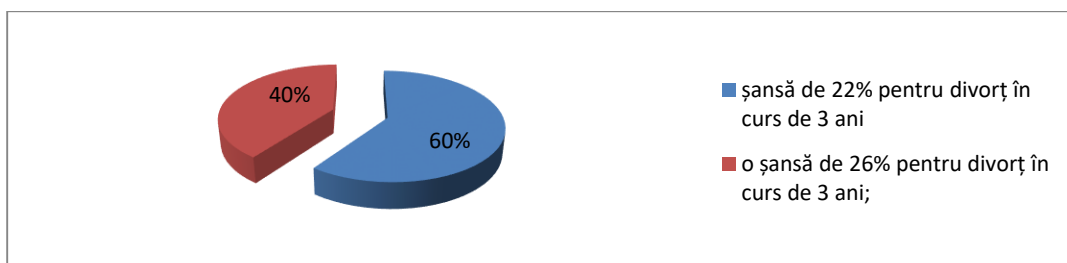

Fig. 3. Scorul înclinației spre divorț, șansele spre divorț obținut de respondenți la itemii Testului Evaluarea instabilității maritale (MII)

Evaluarea și interpretarea rezultatelor ne-a permis să constatăm următoarele:

- Din cele 10 cupluri maritale participante la cercetare, 6 cupluri maritale încep cu o șansă de 22% pentru divorț în curs de 3 ani; 4 cupluri maritale încep cu o șansă de 26% pentru divorț în curs de 3 ani;
- Conform instrumentului administrat, șansele de divorț scad în următorii 3 ani considerabil, dacă:
 - a) partenerii realizează mai multe lucruri împreună: iau masa principală împreună, vizitează prietenii împreună, lucrează împreună la proiecte pentru casă, ies împreună, solicită ajutor specializat – consiliere psihologică;
 - b) devin proprietari ai casei, apartamentului și nu stau cu chirie;
 - c) religia/credența are importanță în viața lor.
- Cuplurile maritale care încep cu o șansă de 26% pentru divorț în curs de 3 ani sunt și cuplurile conjugale marcate de conflict marital, trăit intens de către parteneri, cu grad de nefericire atașat acestui conflict;
- S-a confirmat ipoteza, conform căreia dezacordul/conflictul între parteneri referitor la principalele domenii ale vieții de familie și gradul înalt de nefericire atașat acestui conflict, sporește instabilitate maritală și tendința spre divorț a cuplului marital;
- Recomandăm celor 4 cupluri maritale care încep cu o șansă de 26% pentru divorț în curs de 3 ani un program de intervenție psihologică în vederea formării abilităților de gestionare a conflictelor conjugale;

- Programul de intervenție psihologică în vederea formării abilităților de gestionare a conflictelor conjugale poate fi axat pe restructurarea relațiilor de familie; însușirea unor modele eficiente de rezolvare a problemelor; dezvoltarea abilităților de comunicare, ascultare activă; dezvoltarea abilităților de comunicare asertivă; armonizarea activităților profesionale și rolurilor familiale; creșterea coeziunii membrilor familiei, accentul fiind plasat pe analiza situațiilor și pe aspectul interacțiunii în familie, găsirea resurselor personale a partenerilor conjugali și discutarea modalităților de rezolvare a situațiilor dificile.

Bibliografie:

1. CIUPERCĂ, C. *Tratat de psihosociologia familiei*. Craiova: Sitech, 2012. 304 p.
2. MITROFAN, I. *Cursa cu obstacole a dezvoltării umane. Psihologie, psihopatologie, psihodiagnostică, psihoterapie centrată pe copil și familie*. Iași: Polirom, 2003. 480 p.
3. ENACHE, R. *Elemente de psihodiagnostică, consiliere și terapie familiei*. Constanța: Ovidius University Press, 2011. 229 p.
4. GHERBEA, G. Factori ce afectează stabilitatea cuplului marital. In: *Probleme și politici sociale. Calitatea vieții*. 1999, nr.1-2, p. 3-41.
5. MITROFAN, I. *Cuplul conjugal. Armonie și dizarmonie*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. 279 p.
6. MITROFAN, Iolanda, CIUPERCĂ, C. *Incursiune în psihologia și psihosexologia familiei*. București: Press Mihaela SRL, 1998. 347 p.
7. MITROFAN, Iolanda. *Psihoterapie (reper teoretice, metodologice și aplicative)*, București: Editura Sper, 2008, 517 p.